

Ποιος αγοράζει ποιον; (Μαριάννα Τζιαντζή)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : 12 Δεκεμβρίου, 2007

Ελάτε κι εσείς στο μαγαζί της κούκλας Τάδε, λέει μια τηλεοπτική διαφήμιση για ένα νέο παιχνίδι, μικρογραφία μιας μπουτίκ. Εδώ προμηθεύεστε κουκλίστικα φορέματα και πληρώνετε με την πιστωτική κάρτα της «επώνυμης» κούκλας. Μια πλαστική κάρτα ροζ, κοριτσιίστικη, στολισμένη με αστεράκια και χρυσόσκονη, που περνάει από τη σχισμή ενός μικροσκοπικού μηχανήματος. Αγοράστε ό,τι σας γυαλίζει και πληρώνετε όπως η μαμά και ο μπαμπάς στο σούπερ μάρκετ.

Να λοιπόν που από την προσχολική ηλικία τα παιδιά εξοικειώνονται με το πλαστικό χρήμα και ουσιαστικά με το δανεισμό. Πώς μπορεί να πει μια μητέρα στο παιδί της «δεν έχω χρήματα για να σου πάρω αυτό το παιχνίδι ή αυτά τα παπούτσια»; Με μια πιστωτική κάρτα, τα παίρνεις όλα, με μια κάρτα πηγαίνεις παντού. Ο κόσμος μάς ανήκει.

Δεν εννοώ ότι πρέπει να κηρύξουμε μια ηθική σταυροφορία για να προφυλάξουμε τις αθώες παιδικές ψυχές. Ετσι κι αλλιώς, οι ψυχές αυτές στον δικό μας κόσμο ζουν, αυτόν αναπαράγουν τα παιχνίδια τους. Ομως, η πιστωτική κάρτα δεν είναι απλώς μέσο διευκόλυνσης των συναλλαγών, αλλά ίσως να αποδειχτεί ωρολογιακή βόμβα και καλό θα ήταν τα παιδιά να μην «παίζουν» με εκρηκτικά υλικά.

Πολλοί προβλέπουν ότι η επόμενη φούσκα θα είναι αυτή των καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων. Πρόσφατα το έγκριτο περιοδικό «Business Week» παρομοίαζε την αμερικανική οικονομία με ένα όχημα που κινείται με ιλιγγιώδη ταχύτητα προς ένα αμετακίνητο αντικείμενο, προς έναν συμπαγή τοίχο από χρέη που δεν μπορούν να αποπληρωθούν.

Κάποιοι μιλούν για μια οικονομία «χτισμένη στην κινούμενη άμμο του χρέους και των ψευδαισθήσεων». Και το ιδεολογικό της βάθρο είναι το δόγμα «να περνάς καλά», αν και η φράση αυτή είναι ημιτελής. Τη συμπληρώνουν το «εσύ» να περνάς καλά στην αρχή της, καθώς και η διευκρίνιση «ακόμα και σε βάρος άλλων» στο

τέλος. Το να «περνάς καλά», που δεν είναι ταυτόσημο με την κλασική «επιδίωξη της ευτυχίας», οδηγεί στην υπονόμηση κάθε έννοιας συλλογικότητας αλλά και έγνοιας για το αύριο. Πέραν καλά εδώ και τώρα και υποθήκευσε την ελευθερία σου. Πόσο ελεύθερος είναι ένας νέος που αρχίζει την ενήλικη ζωή του με χρέη; Πόσους συμβιβασμούς θα αναγκαστεί να κάνει, πόσα όνειρα να απαρητηθεί όχι για να ζήσει καλύτερα αλλά για να μη ζήσει χειρότερα;

Τα Ελληνόπουλα είναι σκράπες στα μαθηματικά, λέει η τελευταία σχετική έκθεση του ΟΟΣΑ. Κάποτε οι δάσκαλοι έλεγαν ότι πρέπει να ξέρουμε τις τέσσερις πράξεις της αριθμητικής για να μη μας κλέβει ο μπακάλης στο ζύγι και ο περιπτεράς στα ρέστα. Τώρα ο κίνδυνος αυτός έχει εκλείψει. Η πρόσθεση γίνεται αυτόματα και την κάνουν άλλοι για λογαριασμό μας.

Το ισοδύναμο της πιστωτικής κάρτας δεν είναι το μαγικό ραβδί της νεράιδας του παραμυθιού. Εκείνο το ραβδάκι συμβολίζει τη δύναμη της φαντασίας και της ελπίδας που αλλάζει τον κόσμο, όμως η κάρτα είναι σύμβολο και εγγύηση ισόβιας υποταγής. Άλλο να βλέπεις τον κόσμο μέσα από ροζ γυαλιά και άλλο να νομίζεις ότι μπορείς να τον αγοράσεις με μια ροζ κάρτα. Στην πραγματικότητα, σε αγοράζει (και σε εξαγοράζει) αυτός.

(Πηγή: "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" 9/12/2007)